

Lamivudine Kullanımına Bağlı Hipersensitivite Reaksiyonu

Hypersensitivity Reaction Due to Lamivudine Use

C. Şule Turgut*   Özkan Karaman*   Yeşim Öztürk**
Suna Köse*   Nur Arslan**   Benal Büyükgebiz**

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir

*Çocuk Allerji Bilim Dalı, **Çocuk Gastroenteroloji ve Beslenme Bilim Dalı

ÖZET

Lamivudine çocukluk çağında HIV ve kronik Hepatit B tedavisinde yaygın ve güvenle kullanılan bir ilaçtır. Bu ilacın allerjik yan etkilerine ait çok az bilgi mevcuttur. Bu yazıda tedavinin 22. ayında Lamivudine kullanımına bağlı papüler ürtiker gelişen bir vaka sunulmuş, şimdiye kadar güvenle kullanılan Lamivudine'in allerjik yan etkilerine dikkat çekilmek istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lamivudine, hipersensitivite reaksiyonu, papüler ürtiker

SUMMARY

Lamivudine is a safely and commonly used drug in childhood HIV and chronic hepatitis B diseases. Very limited allergic side effects of this drug have been reported. In this case report , a patient who has papillary urticaria due to 22 months of lamivudine use has been presented and it has been aimed to notice the allergic side effect of lamivudine which has been used safely until today.

Key Words: Lamivudine, hypersensitivity reaction, papular urticaria

Başvuru tarihi: 27.02.2003

SSK Tepecik Hast Derg 2003;13(2):101-103

İlaç reaksiyonları en sık değişik döküntüler şeklinde ortaya çıkmaktadır. İlaç alımının hemen arkasından ortaya çıkan, ürtiker ve anjiyoödem şeklindeki klinik tablolardan genellikle tip I hipersensitivite sorumludur. İlaç alımından saatler veya günler sonra ortaya çıkan, özellikle makülopapüler, büllöz ve püstüler döküntüler şeklinde görülen ilaç allerjileri ise geçikmiş tip hipersensitivite reaksiyonu ile oluşmaktadır (1).

Lamivudine, çocukluk çağında HIV ve kronik hepatit B tedavisinde güvenle ve yaygın olarak kullanılan, "reverse transcription" işlemini inhibe eden bir oral dideoksinukleozittir (2,3). Bu ilacın

yan etkilerine, özellikle de allerjik yan etkilerine dair literatüde çok az bilgi mevcuttur (4). Burada Lamivudine'e karşı oluşmuş papüler ürtiker görülen bir olgu sunulmuştur.

OLGU SUNUMU

İki yaşında (A.K. prot. No. 786535) akut lenfoblastik lösemi tanısı alıp kür olduktan sonra rutin kontrolleri sırasında kronik hepatit B tanısı alan 13 yaşında erkek hastaya, alfa-interferon tedavisi kesildikten 3 ay sonra 4 mg/kg/gün lamivudine tedavisi başlandı. Aylık kontroller sırasında lamivudine'e ait yan etkiler yönünden hasta izlendi.

Tam kan sayımı, böbrek fonksiyon testleri, serum amilaz düzeyi normal sınırlarda idi. Daha önceden atopi öyküsü olmayan hasta, tedavinin 22. ayında boynunda, kollarında, sırtında ve bacaklarında kaşıntılı döküntüler nedeniyle başvurdu. Bu tabloyu oluşturacak ilaç alım öyküsü veya başka bir neden saptanamadı. Fizik muayenesinde aynı bölgelerde papüler ürtiker ve kaşıntı izleri dikkati çekti (Şekil 1,2). Ürtiker etyolojisine yönelik yapılan tetkiklerde ipucu elde edilemedi. Lamivudine tedavisinin kesilmesiyle lezyonları gerileyen ve yeni ürtiker oluşmayan hastaya Lamivudine ile eliminasyon-provakasyon testi yapıldı. Hastada gecikmiş tip hipersensitivite reaksiyonuna benzer tablo olduğu için teste terapötik dozun %1'i ile başlandı, ilaç 24 saat aralıklarla klinikte gözlem altında verildi (5) ve 4

Şekil 1. Papüler ürtikeryal lezyonlar.

Şekil 2. Bacaklarda papüler ürtiker.

günde terapötik doza çıktı. Provakasyonun 3. ve 4. gününde hastanın boynunda ve ekstremitelerinde papüler ürtiker oluştu.

TARTIŞMA

Lamivudine, günümüzde çocukluk çağında HIV ve kronik hepatit B tedavisinde güvenle ve yaygın olarak kullanılan bir nukleozid analogudur. Lamivudine hepatit B virusunun replikasyonunu baskılayarak hepatik fibrozisi durdurur, hatta fibrotik regresyonunu sağlayabilir (6).

Dünyada 30.000 hastanın çeşitli nedenlerle lamivudine ile tedavi edildiği bildirilmektedir (4). Ancak literatürde, lamivudine'nin allerjik yan etkileri konusunda çok az bilgi mevcuttur. Kainer ve Mijch (4) tarafından 49 yaşında HIV seropozitif bir erkek hastada tek doz Lamivudine'e bağlı anaflaktoid reaksiyon, anjioödem ve ürtiker tanımlanmıştır. Ayrıca bu makalede Lamivudine kullanımına bağlı gelişen 6 adet sözlü bildiri şeklinde anaflaktoid reaksiyondan da bahsedilmiştir. Bu yazıda ilk kez, çocukluk çağında kronik hepatit B tedavisinin 22. ayında ürtiker gelişen ve eliminasyon-provakasyon testiyle lamivudine bağlı olduğu kanıtlanan bir vaka sunulmuştur. Hasta papüller ürtikerle geldiği ve bu tip döküntüler gecikmiş tip hipersensitivite reaksiyonuna girdiği için, ilaç 24 saat aralıklarla klinikte gözlem altında verilmiştir (5). Kainer ve Mijch (4) tarafından bildirilen vakada önceden kullanmakta olduğu indometazin bu reaksiyonu arttırdığı düşünülmüştür. Bizim vakamızda böyle bir etken tespit edilememiştir.

Sunduğumuz vaka ile, güvenle kullanmaya devam ettiğimiz lamivudine'nin allerjik yan etkilerine dikkat çekmek ve literatüre katkıda bulunmak istedik.

KAYNAKLAR

1. Pichler W, Yawalkar N, Schmid S, Helblig A. Pathogenesis of drug-induced exanthems. *Allergy* 2002; 57:884-93.
2. Van Rossum AM, Niesters HG, Geelen SP, Scherpbier HJ, Hartwig NG, Weemaes CM, et al. Clinical and virologic response to combination treatment with indinavir, zidovudine, and lamivudine in children with human immunodeficiency virus-1 infection: a multi-

- center study in the Netherlands. *J Pediatr* 2000;136: 780-8.
3. Sokal AM, Bortolotti F. Update on prevention and treatment of viral hepatitis in children. *Curr Opin Pediatr* 1999;11:384-9.
  4. Kainer MA, Mijch A. Anaphylactoid reaction, angioedema, and urticaria associated with lamivudine. *Lancet* 1996;348:1519.
  5. Ditto AM. Drug allergy. In: Grammer LC, Greenberger PA (editors). *Patterson's Allergic Diseases*. 6th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2002. p. 295-385.
  6. Farrell G. Hepatitis B antigen seroconversion: effects of lamivudine alone or in combination with interferon alpha. *J Med Virol* 2000;61:374-9.

Yazışma adresi:

Dr. C. Şule TURGUT
İlca Mah. Ufuk Sok. Yıldız Sitesi A blok No: 49
D:15 35220 Narlıdere/İzmir
Tel : 232 2595959
Faks: 232 2599723
e-mail: csturgut@hotmail.com
